

Covenant & Conversation

FAMILY
EDITION

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

NASO • נֹשֵׂא

RABİ LORD JONATHAN SACKS'IN (ל"ט) YAZI VE ÖĞRETİLERİNDEN

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle. "R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaşım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift." - Rabbi Sacks

Barış Arayışı

Özet

Naso peraşası, birbiriyle hiç ilgisi olmayan konulardan oluşan bir derlemeye ev sahipliği yapar. Başta, Levi ailelerinden Gereşon ve Merari'nin, Bene Yisrael yolculuk ettikleri sırada yapmaları gereken taşıyıcılık görevi anlatılmaktadır. Sonra, manevi saflıklarını kaybetmiş insanların kampın dışına çıkarılması ve borçların iadesine dair iki kısa kanun gelmektedir. Ardından sota, yani başka bir adamla zina ettiği konusunda kocasının şüphesini uyandıran bir kadın hakkındaki sıra dışı sinama seremonisi gelmektedir.

Bir sonraki kanun, nazir hakkındadır. Nazir, gönüllü olarak bazı özel kutsiyet kısıtlamalarını üstlenerek, şarap ve üzüm ürünlerinden, saç-sakal kesmekten ve ölü bir bedenle temastan kaçınan bir kişidir. Bunu, dünyada hâlâ sürekli kullanımda olan en eski dualardan biri - Koenlerin berahası - takip etmektedir. Sonrasında, Mişkan'ın ibadete açılış törenleri sırasında her kabilenin başkanının getirdiği armağanların anlatımı yer almaktadır. Her kabile başkanı tam olarak aynı sunuları getirdiği için, başkanların isimleri haricinde tam on iki kez tekrarlanan uzun bir paragraflar dizisi söz konusudur.

Acaba Tora çok daha kısaca anlatabileceği bir olayı tarif etmek için neden bu kadar vakit harcamaktadır ve görünüşte birbirinden kopuk konulardan oluşan bu serinin mantığı nedir?

Cevap, Koenlerin berahasının son sözcüğünde yatmaktadır: barış... 15. yüzyılda İspanya'da yaşamış otoritelerden Rabi Yitshak Arama, şalom sözcüğünün, şalem, yani bütünlük ifade ettiği açıklamasını yapar. Şalom'un, mükemmellik, karmaşık bir sistemin uyumlu bir şekilde işlemesi anlamına geldiğini belirtir. Bu, Tanrı'nın tou va-vou, yani kaosun içinden bir düzen oluşturarak, her cisim ve yaşam formunun kendine ait bir yere sahip olduğu bir dünya yarattığı Bereşit 1'in vizyonuna ağırlıklı olarak dayanan bir barış kavramıdır. Barış, sistemdeki her ögeye, sistemin hayati bir parçası olarak değer verildiği ve aralarında hiçbir uyumsuzluğun bulunmadığı yerde

var olur. Naso, barış arayışı içinde olan, anahtar niteliğinde bir peraşadır.

Bununla bağlantılı olan en bariz konu kocasının, zina yaptığı konusunda şüphelediği kadındır; yani sota. Sota ritüeli hakkında Hahamlarımız en etkileyen nokta, bu ritüelin, başka koşullar altında kesin bir yasak olan, Tanrı'nın İsmi'nin silinmesini de içermesi olmuştur. Ritüeli yöneten Koen, Tanrı'nın İsmi'ni içeren bir beddua telaffuz eder, bunu bir parşömene yazar ve sonra da bu yazıyı özel olarak hazırlanmış bir suyun içinde çözerdi. Hahamlarımız buradan, Tanrı'nın, masum bir kadının ismini temize çıkarmak suretiyle "karı-koca arasında barışı tesis etmek için" Kendi onurundan feragat ederek İsmi'nin silinmesine bile gönüllü olduğu sonucunu çıkarmışlardır. Bu sinama ritüeli sonraları uygulamadan kaldırılmıştır; ama bu kanun hâlâ aile içindeki barışın ne kadar hayati öneme sahip olduğunun bir hatırlatıcısıdır.

Levi aileleri ile ilgili kısım, onlara, halkın çöldeki yolculukları sırasında Mişkan'a ait eşya ve kısımların taşınması şeklinde bir onur rolü verildiğine işaret etmektedir. Hakkındaki ayrıntılar önceki hafta okuduğumuz peraşanın sonunda verilen diğer Levi ailesi Keat'tan farklı olarak, Gereşon ve Merari aileleri, kendilerine verilen bu onurdan memnundu. Keat ailesinde ise halinden memnun olmayan en az bir kişi olduğunu biliyoruz: kısa bir süre sonra Moşe ve Aaron'a karşı bir isyan başlatacak olan Korah.

Benzer şekilde, on iki kabilenin başkanlarının getirdikleri sunular hakkındaki uzun ve tekrarlar içeren anlatım da, bu başkanların her birinin, Tora'da kendisine ayrılan bir kısmı hak edecek kadar önemli addedildiğine işaret etmektedir. Onlara ve Levilere kendi onur ve dikkat paylarını bahşetmekle, Tora bize, ulus içindeki uyumu herkesi onurlandırarak korumanın ne kadar önemli olduğunu söylemektedir.

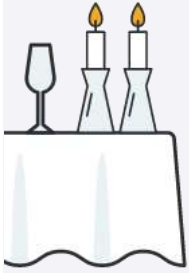
Nazirle ilgili kısım en ilginç olanıdır. Nazir kanunu, Koen olmayanlara, Koenlerinkiyle tamı

tamina aynı olmasa da, ona yakın düzeyde özel bir kutsiyet olanağının kapısını açmaktadır.

Eğer bu analiz doğruysa, o zaman, bu *peraşanın* kanun ve anlatımlarını birbirine bağlayan tek bir tema vardır: insanlar arasındaki barışı korumak veya yeniden tesis etmek üzere özel gayretler göstermek. **Barış kolayca zarar gören, ama çok zor onarılan bir şeydir.** Bamidbar kitabının geri kalanının büyük bir kısmı, iç çatışma ve sürtüşmeler teması üzerinde bir çeşitleme niteliğindedir. Bir bütün olarak bakıldığında Yahudi tarihi böyle olmuştur. Naso bize, karı-koca arasında, cemaat liderleri arasında ve alışlagelmişin ötesinde bir kutsiyete özlem duyan sıradan insanlar arasında barışı tesis etmek için

fazladan adımlar atmamız gerektiğini söylemektedir.

Dolayısıyla, Koenler *berahasının* - ve Yahudi dualarının ezici çoğunluğunun - bir barış duasıyla sona ermesi kesinlikle bir rastlantı değildir. *Şalom*, demişlerdir Hahamlarımız, Bizzat Tanrı'nın İsimlerinden biridir. Rambam, Tora'nın bütününün, "dünyada barış yapmak için" verildiğini yazar. Naso, herkesin kendisini tanınan ve saygı duyulan biri olarak hissetmesini ve şüphelerin zayıflatılıp giderilmesini olabildiğince temin etmeye yönelik bir pratik dersler dizisidir. **Barış için dua ettiğimiz kadar, barış uğruna çalışmamız da gerekir.**

Şabat Sofrası İçin Tartışma Soruları

1. Acaba Tora her kabilenin başkanları tarafından getirilen sunular hakkında böylesine ayrıntılar ve tekrarlar içeren bir anlatıma neden yer vermiş olabilir?
2. Sizce *nazir* kanunları, Yisrael toplumu içinde barışı "teşvik etme" özelliğine sahip midir?
3. Kendi hayatınızın içine sosyal uyumu getirmenin bazı yolları nelerdir?

Kısaca Peraşa

Bene Yisrael'in Sinay Çölü'nde yapılan nüfus sayımı tamamlanmış, Mişkan'ı taşımakla görevlendirilen 30 ila 50 yaşları arasında toplam 8580 Levi erkek olduğu anlaşılmıştır.

Tanrı, Moşe'ye, bir kadının, kocasına sadık kalmadığı konusunda şüphe uyandırdığı farazi bir durum olan *sota* hakkındaki kanunları öğretir.

Daha sonra *nazir* hakkındaki kurallar verilir. *Nazir*, başta şarap olmak üzere üzüm ürünlerini tüketmeme, saç ve sakallarını kesmeme ve bir ölü nedeniyle manevi saflığını kaybetmeme konusunda bir taahhütte bulunan kişidir.

Aaron ve onun soyundan gelenler, yani Koenler, Yisrael halkını nasıl mübarek kılacakları konusunda talimat alırlar ve onlara öğretilen *beraha*, Koenler tarafından dünyanın her yerinde bugüne kadar hâlâ kullanılmaktadır.

On iki kabilenin liderlerinin her biri *Mizbeah*'ın (sunak) ibadete açılışı vesilesiyle çeşitli kurbanlar getirirler. Her ne kadar getirdikleri her şey birbirinin tıpatıp aynısı ise de, bunların her biri farklı bir günde sunulmuştur ve Tora bunların her birini kişisel olarak ayrı ayrı ayrıntıya dökmektedir.

Peraşadan Simalar

Nazir: Şarap yok, tıraş yok, kutsal bir terennüm. Saçlarım ne kadar uzunsa o kadar güçlü bu taahhütler.

Leviler: Mukaddes yol üzerinde yükü taşıyoruz. Kuvvet ve güzellikle, kutsal mekânı tutuyoruz.

Sota: Kocanın güvensizliği yanıp tutuşuyor, ama eşinin ismi temize çıktığı zaman huzur ve barış geri dönüyor.

Kabile Liderleri: Her kabilenin armağanı, kendi gününde; birbirinin aynısı da olsa, hepsi birbirinden özel.

Peraşadan Pratiğe

Naso peraşasında birçok *alaha* ve pratik [ve teorik] kanunlar ele alınmaktadır. Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısında keşfe çıktığı daha derin pratik derslerden biri, ailelerimiz ve cemaatlerimiz içinde barış ve uyumu korumak üzere karşılıklı saygı ve tanımayı takviye etmenin önemidir.

Tıpkı Tora'nın, her bir kabilenin katkılarını onurlandırmanın önemini vurgulaması ve evlilik kurumu içinde şüpheleri gidermeye önem vermesi gibi, biz de her bireyin rolüne değer vermeli ve her türlü anlaşmazlığı özen ve saygıyla çözmeye gayret etmeliyiz.

Anlaşmazlıklara ilgiyle yaklaşmak, örneğin "Buradaki meselenin ne olduğunu merak ediyorum" diye sormak, herkesin kendilerine özel deneyimlerini paylaşabilmesine meydan bırakır. Bu yaklaşım cemaat içinde anlayış ve ahengi ilerletir ve böylece, herkes için daha uyumlu bir çevre yaratır.

□ Başkalarıyla olan anlaşmazlıklarınız sırasında "size nasıl konuşulmasını" istersiniz?

Peraşayla Oyun

Haydi "*Naso - Sessiz Sinema*" oynayalım!

Bu haftaki peraşada yer alan birçok konu ve farklı karakterle, bu, Bene Yisrael toplumunun birçok farklı yüzünü temsil etmenin keyifli bir yolu olacak. Naso peraşasından çeşitli karakterleri düşünün. Örneğin bu "Nazir", "Moşe" veya "Kabile Liderleri" olabilir.

Her oyuncu sırası geldiğinde, seçtiği temayı sözler kullanmadan, sadece hareketlerle tarif etmeye ve diğer oyuncular da bu tarifi anlamını çözmeye çalışacak.

Peraşadan Bilmece

Soru: Tanah'ta Nazir olan kaç kişi vardır?

Cevap için aşağıya bakın.

Peraşadan Felsefe

Naso peraşasında Rabi Sacks, *şalom*, yani barışın, Yahudilikte, bütünlük, uyum ve düzeni temsil eden merkezi bir değer olduğunu öğretmektedir. Naso peraşası birbiriyle ilgisiz kanun ve hikâyelerden oluşan bir derleme gibi görünüyor olabilir, ama bunların hepsi tek bir temada birleşmektedir: hayatın çeşitli yönlerinde barışı korumak ve yeniden tesis etmek. Barış sadece sürtüşmenin olmaması demek değildir; her şeyin hak ettiği yerde bulunduğu ve diğer tüm öğelerle birlikte pürüzsüz bir şekilde işlev gördüğü bir durumdur.

Naso'da gördüğümüz, *sota*, *nazir* ve kabile liderlerinin sunuları gibi ritüel ve kanunların hepsi, toplum içinde uyumsuzlukları önlemeye, saygı ve ahengi teşvike hizmet eder. Bu anlatımlar her kişinin ve her eylemin elzem olduğunu ve bu gerçeği tanımanın barışı korumaya yardım ettiğini göstermektedir. Nihayetinde, barış, aktif çabayı ve barışa niyetlenmeyi gerektirir. Bu kavramın Tora boyunca bu kadar çok karşımıza çıkmasının sebeplerinden biri de budur!

□ Aklınıza, mutlak bir barış hissinin yaşadığınız bir zaman geliyor mu?

Peraşa Anlatısı

Kesilmeyen Müzik

18 Kasım 1995'te dünyaca ünlü keman virtüözü Itzhak Perlman, New York City'deki Avery Fisher Hall'da sahneye çıkmaya hazırlanıyordu. Sadece sahneye çıkmak bile Perlman için oldukça zor bir meseleydi, çünkü çocukken polio (çocuk felci) adlı bir rahatsızlıkla geçirmişti ve o zamandan beri bacaklarını destekler taşıyordu ve yürümek için koltuk değneklerine ihtiyacı vardı. Seyirciler onu yavaş yavaş, adım adım sahnedeki yerini alırken izledi. Herkes nefesini tutmuş, müziği bekliyordu.

Perlman kemanını çıkarıp her zamanki gibi çenesine yaklaştırdıkça herkes mutlak bir sessizlik içindeydi. Ama sonra beklenemeyen bir şey oldu. Perlman daha ilk notaları çalmaya başlamıştı ki – *ting!* – kemanının tellerinden biri kopuverdi! Ne yapabilirdi? Tabii ki konseri iptal etmesi veya en azından teli değiştirmek veya başka bir keman bulmak için ara vermesi gerekecekti.

Ama Itzhak Perlman durmadı. Bunun yerine gözlerini sadece bir an için kapattı, sonra orkestra şefine işaret verdi ve baştan başladılar.

Kemanında yalnız üç tel kalmış halde, Perlman daha önce yaptığı gibi en azından bile çok daha büyük bir tutku ve güzellikle çalıyordu. Müziği üç tele öyle bir adapte etmişti ki, sanki hiçbir şey eksik değildi. Bitirdiğinde salonda bir an için şok ve hayranlıkla karışık bir sessizlik oldu; ve bunu seyircilerin muazzam tezahüratı izledi.

Perlman gülümsedi, alnında biriken teri sildi ve sessizce şu cümleyi söyledi: "Bazen, elinizde kalanlarla ne kadar müzik yapabileceğinizi keşfetmek bir sanatçının görevidir."

Bu müzikal mesaj bize, sınırların büyüklük için birer esin kaynağına dönüşebileceğini ve işler planlandığı şekilde gitmese bile, elimizde kalanlarla hâlâ ahenkli bir şeyler yaratabileceğimizi öğretmekte ve tıpkı o unutulmaz gecede Perlman'ın yaptığı gibi, herhangi bir durumdan en iyi sonuçları çıkarabilmenin yollarını her zaman bulabileceğimizi hatırlatmaktadır.

Peraşadan Düşünceler

Siz Ne Yapardınız?

Eğer kişisel bir vaat veya taahhüt altına girmiş olsaydınız, hayatınızın diğer yönlerini de dengelemek suretiyle bunun gereğini yapmayı nasıl temin ederdiniz?

Peraşadan Bilmece

Parsha Puzzle

Bu haftaki cevap

Cevap: Tanah'ta *nazir* olduğu bilinen üç kişi vardır: Şimşon, Şemuel ve Avşalom. Ancak bunlar içinde, *nazir* olduğu pasukta açıkça belirtilen tek kişi Şimşon'dur.

David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma Amazon'dan temin edilebilir.